

СТАНОВИЩЕ

от член на научно жури за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Икономика и управление (Индустрия)“ в СА „Д. А. Ценов“ — Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Милен Велчев Велев, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

Автор на дисертационния труд: Илиян Тодоров Ангелов, D010413102

Тема на дисертационния труд: „Технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия“

Научен ръководител: доц. д-р Сергей Найденов

I. Общо представяне на дисертационния труд

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № 472/01.07.2020г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, на основание чл. 70 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и решения на факултет „Производствен и търговски бизнес“ (Протокол № 3/29.06.2020г.).

Научноизследователският труд е разработен в общ обем от 195 страници. Състои се от увод (8 стр.), изложение в три глави (157 стр.), заключение (2 стр.), декларация за оригиналност и достоверност (1 стр.), списък на използваните съкращения (1 стр.), списък на използваните източници (7 стр.) и 7 приложения (15 стр.). Към всяка глава са направени обобщения и изводи. В края на дисертационния труд са изведени получените резултати и възможностите за технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия. В основния текст са включени 24 фигури и 8 таблици.

При написването на разработката са използвани 115 **литературни и информационни източника**, в т.ч. 84 на български език, 6 на руски език, 10 на английски език и 15 интернет ресурси. Тук прави впечатление, че съотношението между българските и чуждестранните литературни източници е в полза на първите. Дисертантът коректно е цитирал литературните източници. Използваната научна литература сравнително изчерпателно отразява изследванията на българските и чужди автори в областта на технико-технологичното обновяване на производството.

Актуалността и **значимостта** на избраната тема е безспорна. Тя е обоснована от една страна с важната роля на машиностроителните предприятия в съвременната икономика и необходимостта от реализирането на обновителни процеси в производството за внедряване на по-високопроизводителна техника и авангардни технологии, водещи до високо качество на готовите продукти и от друга страна с недостатъчния брой научни изследвания на технико-технологичното обновяване на производството в машиностроителните предприятия на национално ниво.

Целта на научния труд е точно и ясно формулирана – на основата на теоретичен и емпиричен анализ да се разкрият и изяснят същността, особеностите и проблемите на технико-технологичното обновяване на производството в машиностроителните предприятия и да се посочат възможностите за оптимизация на тези процеси. Тази цел е декомпозирана на пет коректно дефинирани изследователски **задачи**.

Считам, че обектът и предметът на изследване са подбрани правилно. Предмет на изследването са теоретическо-методическите и приложните аспекти на технико-технологичното обновяване на производството в българските машиностроителни предприятия, а обект на изследването са машиностроителните предприятия от раздел С28 „Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение“.

Изследователската теза гласи, че посредством инвестирането в технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия се постига значително подобряване качеството на произвежданите продукти, снижаване на разходите за производството им, водещи до конкурентни предимства.

Прави впечатление добрата **методологическа основа** на изследването. Умело са приложени структурният, системният, историческият и статистическият подход, както и традиционните методи на индукция и дедукция, анализ и синтез, моделиране, наблюдение, сравнение и др. Научното изследване се основава на проучване, обхващащо 32 машиностроителни предприятия от област Плевен. При провеждане на емпиричното изследване са направени редица анкетни проучвания и интервютата на терен, като събраните данни са обработени и анализирани със специализиран статистически софтуер.

По дисертационния труд са направени 7 самостоятелни публикации, в т.ч. 2 статии и 5 доклада, публикувани в списания и сборници с научно рецензиране, за периода 2014-2017г. Дисертантът е взел участие в 9 научни форуми за периода 2013-2018г. Представените публикации са пряко свързани с темата на научния труд и отразяват част от получените в дисертацията резултати.

Ограниченията на изследването са дефинирани коректно, което дава възможност да се постигне основната цел и да се докаже изследователската теза.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертацията е **структурирана** в логическа последователност и съгласно научните изисквания. Проявяват доброто владение и правилното прилагане на научната терминология, способността за интерпретиране и анализиране, както и отсъствието на логически противоречия.

Глава първа на дисертацията е озаглавена „Теоретически аспекти на обновяването на производството в машиностроителните предприятия“. В нея авторът анализира същността, характерните особености, причините и необходимостта от обновяване на производството в машиностроителните предприятия. Дисертантът разглежда техническото, технологичното и продуктовото обновяване на производството. Разгледано е финансирането на технико-технологичното обновяване и са описани факторите, влияещи върху обновяването на производството в машиностроителните предприятия.

Глава втора е посветена на изследване на технико-технологичното обновяване на производството в машиностроителните предприятия. Представени са методиката и методологическия инструментариум на изследването. Направена е обща характеристика на изследвания обект, състоянието и основните тенденции на развитие. Извършен е анализ и оценка на технико-технологичното равнище на машиностроителното производство. Представена е оценка на обновяването на техниката и технологиите в машиностроителните предприятия.

В трета глава са разгледани възможностите за технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия. Формулирани са общи и специфични насоки за обновяване на техниката и технологиите. Представен е модел на система за управление на технико-технологично обновяване на производството в

машиностроителните предприятия. Посочени са потенциалните ефекти от обновяването на техниката и технологиите в машиностроителното производство. Идентифицирани са основните рискове, съпътстващи обновителните процеси в машиностроителните предприятия.

Авторефератът е разработен според утвърдените изисквания. Той е с обем от 49 страници. В края на автореферата е приложена справка на основните приноси моменти в дисертационния труд, както и списък на публикациите по темата на дисертационния труд. Авторефератът дава добра представа за целите, обекта, предмета, съдържанието и резултатите от изследването. Отразява коректно обхвата на изследването и основните научни приноси.

Дисертантът е представил справка за изпълнение на минималните национални изисквания за област 3 „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, по реда на ЗРАС в Република България.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Приемам и оценявам положително предложените от автора научни и научно-приложни приноси. Направен е преглед на теоретичните основи на технико-технологичното обновяване на производството. Дадена е цялостна характеристика на същността и специфичните особености на процеса. Осъществен е критичен анализ на предлаганите в литературата понятия за технико-технологичното обновяване, като са предложени допълнения. Предложена и апробирана е методика за оценка на технико-технологичното обновяване на производството в машиностроителните предприятия от област Плевен. В резултат на изследването са формулирани изводи, предоставящи насоки и възможности за обновяване на производството. Идентифицирани са основните положителни ефекти (ползи), които машиностроителните предприятия ще постигнат при прилагане на технико-технологично обновяване на производството. Разработен е модел за управление на проекти за технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия. Акцентът в модела е прилагане на завишен контрол върху изпълнението на проекта, като са конкретизирани дейностите, описващи жизнения му цикъл (от иницирането му до неговото приключване).

Постигнатите резултати с приносен характер отговарят на необходимите изисквания и критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Изводите от научното изследване са формулирани ясно, задълбочено, прецизно и логично. Направените предложения са аргументирани и обосновани. Като цяло, чрез използване на подходящи научни методи, дисертантът успява да постигне поставените цели и задачи и убедително да докаже формулираната изследователска теза.

IV. Критични бележки и препоръки

По отношение на разглежданото дисертационно изследване нямам съществени критични бележки. Препоръката ми е в бъдеще дисертантът да продължи и задълбочи научните си изследвания в областта на технико-технологичното обновяване на производството в машиностроителните предприятия, като извърши сравнително проучване на опита на България и други страни с близко икономическо развитие за идентифициране на разликите в националните политики за справяне с проблемите. Постигнатите резултати следва да бъдат публикувани в български и международни рецензирани и реферирани научни издания.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Като обобщение изразявам становището, че получените резултати в дисертационния труд съдържат значими научни приноси за икономическата теория и практика. Изпълнени са всички предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България и в съответните правилници изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Предвид гореизложеното, убедено изразявам положителната си оценка на представения за защита дисертационен труд на тема **„ТЕХНИКО-ТЕХНОЛОГИЧНО ОБНОВЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО В МАШИНОСТРОИТЕЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“** и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на неговия автор **ИЛИЯН ТОДОРОВ АНГЕЛОВ** образователната и научна степен „доктор“ в научна област: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Индустрия)“.

14.07.2020г.
гр. Бургас

.....
доц. д-р **Милен Велев**
член на научното жури